

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Krupičkové a soudců Faisala Husseiniho a Davida Hipšra v právní věci žalobce: **Z. J.**, zastoupen JUDr. Janem Klailem, advokátem se sídlem Lukavická 22, Plzeň, proti žalovanému: **Velitel vzdušných sil**, se sídlem Vítězné náměstí 1500/5, Praha 6, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 1. 2024, č. j. MO 9261/2024-3031, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16. 7. 2024, č. j. 62 Ad 4/2024-74,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je voják z povolání, který požádal v srpnu roku 2008 velitele svého vojenského útvaru (původně šlo o útvar v Přerově) o doplacení služebního platu za období od května 2002, kdy byl určen k plnění úkolů služeb LZS a SAR (letecké záchranné služby, resp. letecké pátrací a záchranné služby).

[2] Služební orgán nejprve žalobci nevyhověl (dvě rozhodnutí byla zrušena rozsudky Krajského soudu v Ostravě), poté mu v roce 2019 částečně vyhověl a přiznal žalobci odměnu za práci přesčas ve výši 145 345 Kč spolu s úrokem z prodlení. Také toto rozhodnutí však bylo následně zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 1. 7. 2021, č. j. 62 Ad 19/2019-76.

[3] Věcí se poté zabýval i Nejvyšší správní soud, který dospěl k závěru, že rozdělení směn LZS a SAR (12 hodin výkonu služby a na ně navazujících 12 hodin formálně označovaných jako služební pohotovost, přičemž materiálně se jednalo také o výkon služby) bylo čistě formální a účelové, zřejmě vedené snahou o finanční úsporu či v důsledku dlouhodobé personální poddimenzovanosti letky. Pro rozdělení směn neexistoval legitimní důvod a jednalo se o snahu o obcházení zákona (krácení žalobce na jeho platových nárocích). Z materiálního hlediska žalobce vykonával 24hodinové služby, za které mu náležel příslušný plat, včetně případných dalších příplatků (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2022, č. j. 5 As 235/2021 - 33).

[4] Rozhodnutím ze dne 21. 8. 2023, č. j. MO 614462/2023-2427, proto velitel VÚ 2427 Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou, ve výroku I. žádosti žalobce vyhověl a přiznal mu doplacení hrubého platu ve výši 219 947 Kč a odpovídající úrok z prodlení. Výrokem II. rozhodl služební orgán tak, že nároky za dobu do 30. 6. 2005 jsou dle § 161 odst. 1 a 2 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání (dále jen „zákon o vojácích z povolání“), promlčeny. Výrokem III. služební orgán nevyhověl žádosti o rozšíření nároku na období po roce 2008, neboť se jedná o samostatné správní řízení, které bylo vedeno u jiného správního orgánu. Druhý a třetí výrok rozhodnutí služebního orgánu napadl žalobce odvoláním, které žalovaný zamítl a prvostupňové rozhodnutí v tomto rozsahu potvrdil.

[5] Následně se ve výše uvedeném rozsahu obrátil žalobce na Krajský soud v Brně. Krajský soud úvodem připomněl, že žalobcův nárok je ve svém základu oprávněný, což již v dřívějších rozhodnutích potvrdily správní soudy. Sporným zůstává, zda je promlčen žalobcův nárok za období do 30. 6. 2005 a jak mělo být posouzeno jeho rozšíření žádosti ze dne 30. 9. 2011.

[6] Pro posouzení věci byl pro krajský soud podstatný charakter žalobcova nároku. Žalobce v žalobě opakovaně zmiňoval, že mu služební orgány „úmyslně způsobily škodu“, a domáhal se náhrady škody, případně vydání bezdůvodného obohacení. Takto ovšem dle krajského soudu nebylo možné žalobcův nárok kvalifikovat. Žalobcem uplatněný nárok podle krajského soudu vychází, zjednodušeně řečeno, ze skutečnosti, že za plnění úkolů služeb LZS a SAR v letech 2005-2008 byl původně žalobci vyplacen plat za 12 hodin výkonu služby a dále 50 % platu za 12 hodin služební pohotovosti. Žalobce ovšem po celou dobu konal řádnou službu, za jejíž výkon mu náležel plat v plné výši včetně příslušných příplatků. Jedná se tudíž o nárok na plat a jeho příslušenství dle § 66 a násl. zákona o vojácích z povolání ve spojení se zákonem č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech (dále jen „zákon č. 143/1992 Sb.“). K tomu krajský soud odkázal i na již zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 235/2021 - 33, ve kterém i Nejvyšší správní soud charakterizoval daný nárok jako nárok na doplacení ušlého platu. V žalobcově případě tedy podle krajského soudu nebylo možné hovořit ani o jeho nároku na náhradu škody, ani o jeho nároku na vydání bezdůvodného obohacení. Podle § 161 odst. 1 zákona o vojácích z povolání poté platí, že *nestanovuje-li tento zákon jinak, činí lhůta k uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru 3 roky*. Podle odst. 2 téhož ustanovení *jde-li o opětovné plnění, činí lhůta k uplatnění nároku na jednotlivá plnění 3 roky od jejich splatnosti*.

pokračování

[7] Ohledně promlčení žalobcova nároku do 30. 6. 2005 krajský soud nejprve odkázal na svůj rozsudek č. j. 62 Ad 19/2019-76, ve kterém se již shodnou žalobcovou námitkou zabýval a také tam ji shledal nedůvodnou. I v nynější věci poté krajský soud dospěl k závěru, že promlčení žalobcova nároku nebylo v rozporu s dobrými mravy. Žalobce neuvedl žádný důvod, pro který by nemohl uplatnit u služebního orgánu platový nárok dříve. Ze skutkových okolností navíc ani nevyplývalo, že by služební orgán jednal v rozporu s dobrými mravy či že by zneužíval právo. Žalobce sice předložil zvukový záznam ze dne 30. 9. 2008, který podle žalobce prokazoval nátlak služebních orgánů, tento zvukový záznam však podle krajského soudu nebyl dostatečný.

[8] Ohledně žalobcova „rozšíření žádosti“ ze dne 30. 9. 2011 krajský soud úvodem poznamenal, že řízení před správními soudy je ovládáno dispoziční zásadou, kde rozsah a kvalita žalobní argumentace do značné míry předurčuje rozsah přezkumné činnosti soudu. Žalobce ve lhůtě pro podání žaloby pouze shrnul, že podání ze dne 30. 9. 2011 je založeno ve správním spise, kde je založeno také podání Velitelství společných sil Olomouc ze dne 24. 10. 2011, kterým je žalobci oznámeno, že žádost ze dne 30. 9. 2011 byla postoupena k řešení veliteli VÚ 8407, neboť má veškeré potřebné podklady k vyřízení. Žádné skutkové ani právní důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí ohledně této námitky žaloba neobsahovala.

[9] Žalovaný se přitom otázkou „rozšíření žádosti“ poměrně podrobně zabýval na str. 5-7 napadeného rozhodnutí. Kromě jiného zde uvedl, že do současné doby nebylo doloženo podání z roku 2011 (údajně z 30. 9. 2011), kterým žalobce žádal o rozšíření své původní žádosti. Na jeho existenci lze usuzovat z následných podání žalobce a velitele VÚ 2802 Olomouc z roku 2012, které byly dohledány ve správním archivu. Tyto úvahy podle krajského soudu odpovídaly obsahu správního spisu. V něm je založeno podání označené jako „Žádost o doplacení dlužné části platu“ datované dnem 3. 10. 2011, v němž žalobce žádá o doplacení platu za období od října roku 2008 do prosince roku 2011, aniž by toto podání žalobce jakkoliv spojoval s nynějším řízením. Ve správním spise se nenachází důkaz o tom, že dané podání bylo u správního orgánu skutečně učiněno. Dle žalovaného na to však lze usoudit ze skutečnosti, že služební orgány na toto podání a další navazující podání žalobce reagovaly. Dle krajského soudu proto v nynějším případě v zásadě není sporu o tom, že žalobce v roce 2011 podal žádost o doplacení platu za období od října 2008 do prosince roku 2011. Jelikož žádná další tvrzení žalobce v žalobě nepředložil a replika ze dne 28. 6. 2024 byla podána po lhůtě pro podání žaloby dle § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), nemohl se krajský soud otázkami souvisejícími s výrokem III. rozhodnutí služebního orgánu blíže zabývat.

II. Shrnutí argumentů kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

Kasační stížnost

[10] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (nyní již *stěžovatel*) kasační stížnost. V té i nadále trvá na svých závěrech ohledně promlčení svého nároku do 30. 6. 2005 a rozšíření své žádosti z roku 2011. Obě námitky prý krajský soud nesprávně právně posoudil, vypořádání námitky rozšíření žádosti bylo navíc i nepřezkoumatelné.

[11] Ohledně nesprávného posouzení svého nároku do 30. 6. 2005 stěžovatel namítl, že jednání služebních orgánů bylo od samého začátku vedeno ve zcela zjevném úmyslu nevyplatit stěžovateli plat v plné výši. Krajský soud se mylí, pokud dospěl k závěru, že chybná kvalifikace stěžovatelových služeb pramenila primárně z personální poddimenzovanosti letky a skutečnosti, že z personálních důvodů nebylo jiným způsobem možné plnit všechny její úkoly. Podle stěžovatele rozhodování velitelů primárně směřovalo k tomu, aby nemusely být stěžovateli vypláceny příplatky za práci přesčas a další příplatky, na které mu výkonem služeb vznikl nárok. Tento úmysl stěžovatel spatřuje zejména ve skutečnosti, že pro zabezpečení výkonu služeb LZS a SAR byly vydávány písemné rozkazy o určení k výkonu těchto služeb (na 24 hodin). Jestliže žalovaný uplatnil námitku promlčení, která ze strany krajského soudu nebyla považována za rozpornou s dobrými mravy, pak stěžovatel trvá na promlčecí době desetileté, neboť jednání velitelů bylo od samého počátku úmyslné a směřovalo k poškození stěžovatele.

[12] Ohledně nesprávného posouzení rozšíření stěžovatelovy žádosti z roku 2011 stěžovatel v první řadě namítl, že krajský soud vyšel z pouhých domněnek a tvrzení žalovaného a nesprávně interpretoval a dovozoval některé skutečnosti. Podle názoru stěžovatele neprovedl krajský soud řádně vyhodnocení skutečností vyplývajících ze správního spisu. Předně je potřeba uvést, že se žádost o doplacení platu z 3. 10. 2011 ve správním spisu nachází, a to dokonce na více místech, např. byla přílohou podání stěžovatelova zástupce ze dne 18. 12. 2017. Stěžovatel uplatnil rozšíření své původní žádosti z roku 2008 podáním z 3. 10. 2011 u Velitelství společných sil Olomouc, u kterého v té době byl projednáván správní spis obsahující žádost o doplatek platu za období od roku 1998 do roku 2008. Podání bylo doručováno Velitelství společných sil doporučeně poštou. Tato žádost včetně přílohy je ve spise založena. Ve spise je dále založeno podání Velitelství společných sil Olomouc z 24. 10. 2011, ve kterém velitelství společných sil sděluje postoupení žádosti ze dne 3. 10. 2011 nadřízenému služebnímu orgánu – veliteli VÚ 8407. Dále stěžovatel k rozšíření žádosti v roce 2011 odkázal na vyjádření jeho právního zástupce z 9. 5. 2012, 11. 6. 2012, 23. 3. 2017, 16. 11. 2022 a 19. 6. 2023, dále na repliky vyjádření Velitelství společných sil Olomouc z května 2012 a z října 2012 a své odvolání ze dne 18. 4. 2017 a 11. 2. 2019. Všemi uvedenými skutečnostmi a podáními se stěžovatel především snaží prokázat, že rozšíření žádosti podal v roce 2011 příslušnému Veliteli společných sil Olomouc rozhodujícímu v té době o jeho žádosti z roku 2008 a že o tomto rozšíření nebylo nikdy služebními orgány meritorně rozhodnuto.

[13] Ještě v rozhodnutí prvoinstančního orgánu ze dne 17. 1. 2019 není žádná zmínka o tom, že by existovalo nějaké rozhodnutí VÚ 8407 Praha Kbely. Obdobně tomu není ani v dalších navazujících rozhodnutích (rozsudek Krajského soudu v Brně z roku 2021 či rozsudek Nejvyššího správního soudu, který dal jasný pokyn armádě, jak dál v této věci postupovat). Teprve z komunikace připojené z archivu z roku 2012 (zejména komunikace zástupce stěžovatele s veliteli B. a K. z roku 2012) začíná služební orgán dovozovat, že má existovat nějaké „formálně“ nedokonalé rozhodnutí VÚ 8407 Praha Kbely. Existence takového rozhodnutí však není doložena, toto se v archivu nenachází a pouze se vychází patrně ze zmínky stěžovatelova zástupce ze dne 12. 6. 2012. Podle stěžovatele je potřeba především vnímat účelovost přístupu správního orgánu: tento se od argumentace, že není najisto dáno, zda nějaká žádost byla podána (zda zásilka odeslaná doporučeně obsahovala podání, které stěžovatel opakovaně včetně přílohy – seznamu služeb předkládá) posune

pokračování

k argumentaci, že blíže nezjištěným rozhodnutím byla žádost stěžovatele shledána nedůvodnou. Dle stěžovatele tak v rozporu s pokyny předchozích rozsudků správních soudů již není otázka, zda stěžovatel skutečně podal v roce 2011 rozšíření své původní žádosti, ale správní orgány, aniž by jednoznačně vyhověly pokynu správních soudů, jej odmítly s tím, že z nepřímých důkazů vyplývá, že byla vyřešena v jiném správním řízení.

[14] Soud postavil svůj závěr o tom, že ve věci „rozšíření žádosti“ bylo vydáno rozhodnutí velitelem VÚ 8407 Kbely, jen na tvrzení žalovaného a dovozuje je z toliko dvou dokumentů, když jedním z dokumentů je „Vyjádření k doplnění žádosti“ velitele VÚ 2802 z května 2012 a druhým dokumentem je vyjádření právního zástupce stěžovatele jako reakce na předešle uvedený dokument velitele VÚ 2802. Z již uvedeného je zcela zjevné, že rozhodnutí soudu je vystavěno nikoliv na důkazech, ale na pouhých domněnkách a dovozování žalovaného, kdy soud interpretuje domněnky žalovaného v prospěch žalovaného a v neprospěch stěžovatele, přičemž interpretací těchto domněnek lze dospět i k jiným závěrům, než ke kterým dospěl soud.

Vyjádření žalovaného

[15] Ke kasační stížnosti se vyjádřil žalovaný, který navrhl její zamítnutí.

[16] K námitce úmyslného způsobení škody stěžovateli žalovaný odkázal na předchozí rozsudek krajského soudu, ve kterém se krajský soud touto námitkou již zabýval. V nynějším rozsudku krajský soud dospěl ke shodnému závěru, že stěžovateli škoda způsobena úmyslně nebyla. Chybný postup žalovaného měl základ v personálních nedostatcích letky. Žalovaný se plně ztotožňuje s argumentací krajského soudu, že předpokladem vzniku povinnosti k náhradě škody je vedle protiprávního jednání spočívajícího v porušení právní povinnosti také vznik škody, kterou nelze ztotožňovat s primární právní povinností vyplátit plat nebo mzdu ve stanovené výši.

[17] Ohledně námítky rozšíření žádosti z roku 2011 žalovaný předně uvedl, že se ztotožňuje s argumentací krajského soudu v napadeném rozsudku, kdy krajský soud uvedl, že se touto otázkou nezabýval, neboť samotná žaloba neobsahovala žádné skutkové ani právní důvody nezákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí, ty se objevují až v replice, která ovšem byla podána po lhůtě pro podání žaloby. Pro úplnost však žalovaný dodal, že po doplnění správního spisu listinami z archivu (doplnění žádosti ze dne 9. 5. 2012, vyjádření k doplnění žádosti ze dne 30. 5. 2012 a dne 16. 10. 2012 a sdělení žadatele ze dne 12. 6. 2012), jak mu bylo uloženo soudem v předcházejícím řízení, bylo služebním orgánem prokázáno, že žádost z roku 2011 byla jako nová žádost velitelem Společných sil v Olomouci postoupena veliteli VÚ 8407 Kbely, který ji shledal nedůvodnou, což uvádí sám žalobce ve sdělení ze dne 12. 6. 2012, a rovněž tomu odpovídá sdělení velitele VÚ 2802 Olomouc ze dne 30. 5. 2012 a ze dne 16. 10. 2012. O žádosti tedy probíhalo samostatné správní řízení před jinými služebními orgány, které bylo ukončeno rozhodnutím (ač formálně vadným) služebního orgánu, který byl příslušný ve věci rozhodnout. Stěžovatel na jednu stranu připouští existenci (a uplatnění u služebního orgánu) jeho žádosti z roku 2011, kterou ovšem není schopen věrohodně doložit, a to z výše uvedených přípisů, které se služebnímu orgánu podařilo dohledat, ale zároveň které dle stěžovatele neprokazují existenci rozhodnutí velitele VÚ 8407 Kbely. Jeho argumentace se tak jeví jako účelová. Z výše uvedených podkladů ovšem jednoznačně plyne, že existovala žádost žalobce z roku

2011, která byla postoupena k vyřízení veliteli VÚ 8407 Kbely, který o ní rozhodl tak, že jí nevyhověl. Žalobce přesto (a možná právě proto) ignoroval toto rozhodnutí a trval na jeho spojení s dosud neprojednanou žádostí u VÚ 2802 Olomouc, čemuž ovšem velitel VÚ 2802 Olomouc nevyhověl a žalobce o tom vyrozuměl. Žalobce přitom mohl brojit prostředky podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, aby bylo vydáno formálně bezvadné rozhodnutí o jeho nároku uplatněného žádostí z roku 2011, což ovšem neučinil, přestože byl ve věci právně zastoupen.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[18] Kasační stížnost **není** důvodná.

[19] Nejvyššímu správnímu soudu jsou z jeho úřední činnosti dobře známy spory vojenských pilotů, kterým byla chybně proplácena jejich služba. Jak správně připomněl již krajský soud, v „prvním kole“ těchto sporů se správní soudy postavily na jejich stranu a rozhodly o povinnosti služebních orgánů doplatit pilotům jejich platové nároky.

[20] Nyní se případy objevují u správních soudů znovu. Zatímco základní platové nároky byly pilotům na základě rozsudků správních soudů již přiznány, piloti žalují další skutečnosti spojené s tímto výchozím sporem – promlčení jejich nároků do 30. 6. 2005 a rozšíření jejich žádostí z roku 2011. V těchto sporech však piloti na rozdíl od „prvního kola“ nejsou úspěšní a úspěchu se prozatím nedočkali ani u Nejvyššího správního soudu, který ve všech doposud rozhodnutých sporech zamítl jejich kasační stížnosti a potvrdil rozsudky krajských soudů. Ani sedmý senát v tomto případě neshledal žádný důvod se od předchozích rozhodnutí jakkoli odlišit, naopak tento případ je naprosto shodný se spory, které již byly Nejvyšším správním soudem rozhodnuty – konkrétně rozsudky č. j. 10 As 161/2024-38, 10 As 162/2024-36, 10 As 163/2024-30, 2 As 183/2024-33 a 2 As 184/2024-33. Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že všichni piloti jsou zastoupeni jedním advokátem a jejich podání adresovaná soudům jsou téměř identická.

[21] V citovaných rozhodnutích se Nejvyšší správní soud nejprve zabýval stěžovateli tvrzenou nepřezkoumatelností rozsudků krajských soudů. Ve všech případech přitom Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že rozsudek krajského soudu požadavkům na jeho přezkoumatelnost dostal a rozsudek byl způsobilý věcného přezkumu. Tak je tomu i v stávající věci. Krajský soud posoudil oba okruhy stěžovatelem uplatněných námitek a své posouzení dostatečným způsobem odůvodnil. I nyní napadený rozsudek krajského soudu je tedy přezkoumatelný.

[22] Nejvyšší správní soud tedy dále přistoupil k posouzení prvního okruhu stěžovatelových kasačních námitek. V tom stěžovatel napadá údajné nesprávné posouzení promlčení jeho nároku za období do 30. 6. 2005. Podstata stěžovatelovy argumentace spočívá v tom, že jeho nárok se promlčuje v 10leté lhůtě z důvodu úmyslného způsobení škody služebními orgány, které nařizovaly služební pohotovost v rozporu se zákonem právě za účelem neproplácet práci přesčas a v úmyslu tak způsobit stěžovateli újmu. Promlčení stěžovatelova nároku do 30. 6. 2005, tak jak je odůvodnily služební orgány, tedy bylo v rozporu s dobrými mravy.

pokračování

[23] Institut promlčení nároků vyplývajících ze služebního poměru vojáků z povolání je upraven v § 159 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, podle nějž *nárok se promlčí, jestliže nebyl uplatněn ve lhůtě, která je stanovena v tomto zákoně. K promlčení se přihlídně jen tehdy, jestliže se ten, vůči němuž se nárok uplatňuje, promlčení dovolá; v takovém případě nelze promlčený tomu, kdo jej uplatňuje, přiznat.* Počátek promlčecí lhůty je stanoven na den následující po dni, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé (§ 160 odst. 1 zákona o vojácích z povolání) a délka promlčecí lhůty k uplatnění peněžitých nároků, které představují opětovné plnění, je stanovena na 3 roky od jejich splatnosti (§ 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání).

[24] Otázkou promlčení nároku na doplacení ušlého platu za období do 30. 6. 2005 se zabýval krajský soud již ve svém prvním rozsudku ze dne 1. 7. 2021, č. j. 62 Ad 19/2019-76, v němž nepřisvědčil námítce stěžovatele, že by uplatnění námitky promlčení bylo v rozporu s dobrými mravy (srov. bod 54 zmíněného rozsudku a jemu předcházející body). V nyní posuzované věci na předmětné rozhodnutí odkázal krajský soud a připomenul, že správní soudnictví je vybudováno na kasačním principu, který je spojen se závazností právního názoru vysloveného soudy. Právním názorem obsaženým v dříve vydaném rozhodnutí je ostatně vázán též NSS (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2019, č. j. 4 As 3/2018-50, č. 4015/2020 Sb. NSS). Obdobně u krajských soudů platí, že jsou vázány svým dříve vysloveným právním názorem za předpokladu, že se v mezidobí nezměnil skutkový ani právní stav, popř. judikatura závazná pro soud (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2024, č. j. 9 As 66/2023-72, č. 4615/2024 Sb. NSS).

[25] Dále krajský soud správně uvedl, že nárok žalobce nelze kvalifikovat jako náhradu úmyslně způsobené škody ze strany služebních orgánů, případně nárok na vydání bezdůvodného obohacení (srov. body 13 až 16 rozsudku krajského soudu). Stěžovatelem uplatněný nárok vychází, zjednodušeně řečeno, ze skutečnosti, že za plnění úkolů služeb LZS a SAR mu byl původně vyplacen plat za 12 hodin výkonu služby a dále 50 % platu za 12 hodin služební pohotovosti. Stěžovatel ovšem po celou dobu konal řádnou službu, za jejíž výkon mu náležel plat v plné výši včetně příslušných příplatků. Jedná se tudíž o nárok na plat a jeho příslušenství dle § 66 a násl. zákona o vojácích z povolání ve spojení se zákonem č. 143/1992 Sb. Rovněž Nejvyšší správní soud ve výše zmíněném prvním rozsudku ze dne 9. 2. 2022, č. j. 5 As 235/2021-33, charakterizoval daný nárok jako nárok na doplacení ušlého platu (bod 42). Dále krajský soud uvedl, že stěžovatel neuvedl žádný důvod, pro který by nemohl uplatnit svůj platový nárok dříve. K odkazu stěžovatele na zvukový záznam údajně prokazující nátlak služebních orgánů krajský soud upozornil, že tento zvukový záznam byl pořízen až dne 30. 9. 2008, tedy po uplatnění nároku (body 23 a 24 rozsudku krajského soudu).

[26] S předestřenými úvahami krajského soudu Nejvyšší správní soud souhlasí. Stěžovatel vyjma samotného nezákonného nařízení služební pohotovosti netvrdí žádné skutečnosti, které by vypovídaly o úmyslném jednání nadřízených služebních orgánů. Přestože pro rozdělení směn na „standardní“ službu a služební pohotovost nebyl legitimní důvod a ze strany služebně nadřízených orgánů stěžovatele se skutečně jednalo o snahu obcházení zákona, tato okolnost ještě sama o sobě neznamená, že tak bylo učiněno za účelem způsobit stěžovateli újmu. Ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud i v jiných obdobných

případech sporů mezi vojáky z povolání a jejich útvary ohledně nařizování služební pohotovosti a plnění úkolů služeb SAR a LZS, u nichž vyhodnotil, že nařízení služební pohotovosti bylo učiněno z důvodu efektivního využití lidských zdrojů a zajištění běžného chodu letky (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2023, č. j. 10 As 498/2021-51, ze dne 16. 12. 2021, č. j. 1 As 247/2021-40, č. 4303/2022 Sb. NSS, ze dne 19. 4. 2022, č. j. 494/2021-48, ze dne 20. 1. 2022, č. j. 4 As 407/2021-50, či ze dne 28. 3. 2023, č. j. 7 As 379/2021-34) Žádné z tvrzení stěžovatele tak nenasvědčuje tomu, že by nadřízené služební orgány jednaly s úmyslem jej poškodit.

[27] Také co do posouzení údajné nemravnosti uplatnění námitky promlčení nadřízeným služebním orgánem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje se závěry krajského soudu. Námitka promlčení totiž dobrým mravům zásadně neodporuje. K prolomení tohoto obecného pravidla může dojít pouze ve výjimečných případech a přichází v úvahu tehdy, bylo-li by samotné promlčení výrazem zneužití práva na úkor účastníka, který marné uplynutí lhůty nezavinil a vůči němuž by byly následky zániku nároku příliš tvrdým důsledkem (srov. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2002, sp. zn. 25 Cdo 1839/2000, nebo ze dne 30. 5. 2022, sp. zn. 30 Cdo 2990/2021). K prolomení tohoto obecného institutu tak může dojít pouze ve výjimečných případech, které by ospravedlňovaly prolomení právní jistoty, jako je dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav stěžovatele nebo účast na mezinárodní misi v místech se špatnou infrastrukturou (srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 6. 2018, č. j. 6 Ad 31/2017-32, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 2. 2012, sp. zn. 23 Cdo 123/2011). V posuzovaném případě však stěžovatel nic takového netvrdí, natož aby prokázal závažné okolnosti, které by nasvědčovaly, že uplatnění institutu promlčení bylo v rozporu s dobrými mravy. První okruh stěžovatelových námitek tedy ani ve nynějším kasačním řízení nebyl důvodný.

[28] Druhý okruh kasačních námitek směřuje k nesprávnému, resp. nejasnému posouzení návrhu na rozšíření žádosti z roku 2011. Ohledně tohoto návrhu se účastníci řízení v zásadě shodují na tom, že byl podán, není však jasné, jak bylo s tímto návrhem naloženo a jak byl posouzen. Zatímco stěžovatel tvrdí, že o tomto návrhu nebylo dosud rozhodnuto, žalovaný tvrdí, že o něm již rozhodnuto (byť formálně vadným rozhodnutím) bylo a stěžovatel pouze účelově přehlíží pro něj nepříznivé rozhodnutí a snaží se věc spojit s touto.

[29] K tomuto okruhu námitek stěžovatel ve své žalobě před krajským soudem původně pouze shrnul skutečnosti vyplývající ze správního spisu. Žalobní bod uplatněný stěžovatelem se vztahoval jen k tomu, že návrh rozšíření žádosti z roku 2011 byl stěžovatelem dne 30. 9. 2011 adresován Velitelství společných sil. Dále uvedl, že tato žádost musela být doručena, neboť ve správním spise je založeno oznámení o postoupení návrhu rozšíření žádosti z roku 2011 veliteli VÚ 8407 Praha Kbely. Nad rámec této rekapitulace však stěžovatel neuvedl, v čem spatřuje chybný postup správních orgánů. Konkrétní námitky stěžovatel uvedl až ve své replice ze dne 28. 6. 2024, která však (jak již krajský soud správně upozornil v bodu 28 svého rozsudku) byla podána až po lhůtě pro podání žaloby – k tomu srov. § 71 odst. 2 s. ř. s., podle kterého může žalobce rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby.

pokračování

[30] Posléze až v kasační stížnosti stěžovatel podal podrobnější vymezení skutečností, na jejichž základě shledává rozhodnutí správních orgánů nesprávnými, resp. kterými napadá jejich údajný chybný procesní postup (o tom ostatně svědčí již jen samotný textový rozsah stěžovatelovy argumentace: zatímco původní žalobní „námitka“ čítala toliko jediný odstavec, v kasační stížnosti argumentace ohledně rozšíření žádosti zabírá cca 10 stran textu). Přitom ale v nyní posuzované věci je zřejmé, že stěžovateli nic nebránilo, aby tuto argumentaci uplatnil již v řízení před krajským soudem. Také v tomto kontextu ostatně Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že o této věci rozhodovaly správní soudy opakovaně a stěžovatel tak měl dostatečný procesní prostor pro prezentaci svých námitek.

[31] Jak již Nejvyšší správní soud uvedl výše, již krajský soud stěžovatele upozornil, že řízení před soudem je ovládáno dispoziční zásadou, přičemž rozsah a kvalita žalobní argumentace předurčuje rozsah přezkumné činnosti soudu. Stěžovatel se však v řízení před krajským soudem omezil pouze na shrnutí základních skutečností týkajících se podání návrhu na rozšíření žádosti z roku 2011 a zároveň nespecifikoval, v čem konkrétně shledává pochybení správních orgánů. Proto krajský soud ostatně pouze konstatoval závěr, který mezi účastníky řízení v zásadě není sporný, a sice že k podání návrhu na rozšíření žádosti v roce 2011 skutečně došlo. Ničím jiným se však krajský soud ve svém rozsudku nezabýval (a vázán včas uplatněnými žalobními body ani zabývat nemohl), neboť mu k tomu stěžovatel svou žalobní argumentací nedal prostor (srov. opět bod 28 rozsudku krajského soudu).

[32] Z uvedených důvodů se proto NSS nezabýval kasačními námitkami, na kterých stěžovatel zakládá nezákonnost rozhodnutí nadřízených služebních orgánů při rozhodování o návrhu na rozšíření žádosti z roku 2011. Zdejší soud připomíná, že jeho primární role spočívá v přezkumu pravomocných rozhodnutí krajských soudů a stěžovateli (resp. jeho zástupci) nic nebránilo uplatnit argumentaci uvedenou v kasační stížnosti již v žalobě adresované krajskému soudu. Primárním úkolem (a především zájmem) stěžovatele (popř. jeho zástupce) proto je, aby poskytl přesvědčivou argumentaci již v řízení před krajským soudem a nevyčkával teprve na řízení před Nejvyšším správním soudem. Ke shodnému závěru ohledně této kasační námítky ostatně Nejvyšší správní soud dospěl již ve svých dřívějších rozsudcích týkajících se těchto sporů – srov. již výše citovaný rozsudek č. j. 10 As 161/2024-38, body 19 až 23, a další výše citované rozsudky desátého senátu, či rozsudek č. j. 2 As 183/2024-33, bod 20, kdy se Nejvyšší správní soud v ani jednom případě touto námitkou pro výše uvedenou pasivitu stěžovatele nezabýval.

IV. Závěr a náklady řízení

[33] Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud stěžovatelovu žalobu zamítl zcela v souladu se zákonnou úpravou a ustálenou judikaturou. Na základě výše uvedených důvodů nebyla stěžovatelova kasační stížnost shledána jako důvodná, proto ji Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[34] O náhradě nákladů řízení zdejší soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v posuzované věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. ledna 2025

Lenka Krupičková
předsedkyně senátu